

THƯ MỤC

TẠP CHÍ THÔNG TIN KHOA HỌC XÃ HỘI SỐ 1 NĂM 2017

Trung tâm Thông tin Thư viện trân trọng giới thiệu Thư mục Tạp chí Thông tin Khoa học xã hội số 1 năm 2017.

1. Vốn văn hóa với tư cách là một nguồn lực nội sinh cho phát triển đất nước/ Trần Thị An// Tạp chí Thông tin Khoa học xã hội .- Số 1/2017 .- Tr. 3 – 12

Tóm tắt: Văn hóa được xác định là một trụ cột trong phát triển bền vững ở Việt Nam từ rất sớm, được thể hiện rõ trong Nghị quyết của các kỳ Đại hội Đảng toàn quốc. Tuy nhiên, vị trí của văn hóa với tư cách là một trụ cột của phát triển bền vững hay vai trò của văn hóa với tư cách là một nguồn lực cho việc phát triển bền vững đất nước chưa được lượng hóa. Bằng việc sử dụng các lý thuyết liên quan (lý thuyết Phát triển bền vững, lý thuyết Vốn văn hóa, lý thuyết Bản sắc văn hóa, lý thuyết Giá trị và hệ giá trị), bài viết này sẽ nhìn nhận văn hóa với tư cách là một nguồn nội lực nội sinh cho sự phát triển quốc gia, dân tộc – một vấn đề có ý nghĩa đặc biệt quan trọng và cấp thiết đối với Việt Nam trong bối cảnh kinh tế thị trường, công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

Từ khóa: Vốn văn hóa; Nguồn lực nội sinh; Phát triển bền vững

2. Biểu tượng – Khởi sinh của văn hóa/ Nguyễn Tiến Dũng, Hoàng Thị Minh Tâm// Tạp chí Thông tin Khoa học xã hội .- Số 1/2017 .- Tr. 13 – 20

Tóm tắt: Biểu tượng không chỉ là bản thể luận của văn hóa mà còn là hiện thân văn hóa. Với tư cách là khúc dạo đầu hay khởi sinh của văn hóa, biểu tượng và văn hóa là sự thống nhất của bóng và hình. Cho đến nay, dù còn nhiều tranh luận về biểu tượng nhưng phần lớn giới văn hóa học đều thừa nhận biểu tượng là khuôn đúc để khởi nguồn cho dòng chảy của văn hóa. Với ý nghĩa đó, trong bài viết này, các tác giả bước đầu khơi mở nguồn gốc của biểu tượng, phác thảo vai trò của biểu tượng trong hình thành văn hóa và ý nghĩa của nó với đời sống.

Từ khóa: Biểu tượng; Khởi sinh; Bản thể luận; Hình và bóng

3. Những vấn đề xã hội Việt Nam và dư luận qua báo chí và các bộ sưu tập sự kiện năm 2016/ Phan Tân// Tạp chí Thông tin Khoa học xã hội .- Số 1/2017 .- Tr. 21 – 28

Tóm tắt: Kết thúc năm 2016 việc tổng hợp, bình chọn các sự kiện nổi bật trong nước từ các báo in, báo mạng nghiêng về sắp xếp theo lĩnh vực, ngành như: 10 sự kiện khoa học công nghệ, 10 sự kiện thể thao, 10 sự kiện công tác đoàn và phong trào thanh niên, 10 sự kiện văn hóa – du lịch... Việc bình chọn 10 sự kiện tiêu biểu cho tất cả các mặt kinh tế -

xã hội có vẻ vắng bóng, ngoài một số trang như Dân trí, Dân Việt, Tiền Phong, Thông tấn xã Việt Nam. Từ góc độ dư luận xã hội mà các sự kiện này đã trở thành các vấn đề xã hội trong năm, tác giả lựa chọn một danh sách 8 vấn đề xã hội nổi bật. Đặc biệt, có những vấn đề tuy không được bình chọn trên các trang báo, trang mạng nhưng được tác giả lựa chọn trên cơ sở dư luận quan tâm và các báo đã dành khá nhiều thời lượng trong thời điểm xảy ra sự kiện.

Từ khóa: Vấn đề xã hội; Dư luận xã hội; Báo chí; Sự kiện tiêu biểu

4. Tranh tụng trong tố tụng hình sự của Nhật Bản – Kinh nghiệm cho Việt Nam/ Trương Thị Thu Trang// Tạp chí Thông tin Khoa học xã hội .- Số 1/2017 .- Tr. 29 – 34

Tóm tắt: Pháp luật Nhật Bản đương đại là sự kết hợp đặc biệt của hệ thống pháp luật Châu Âu lục địa với hệ thống pháp luật Anh – Mỹ. Trong nhiều thế kỷ, Nhật Bản đã khôn khéo trong việc học hỏi kinh nghiệm nước ngoài để xây dựng hệ thống pháp luật nước mình. Mô hình tố tụng hình sự Nhật Bản với sự kết hợp một số yếu tố hợp lý của tố tụng tranh tụng vào tố tụng thẩm vấn truyền thống là kinh nghiệm rất đáng để Việt Nam nghiên cứu, tiếp thu trong xây dựng, hoàn thiện mô hình tố tụng hình sự cho phù hợp với điều kiện thực tiễn và truyền thống pháp lý đất nước.

Từ khóa: Tố tụng hình sự; Tố tụng tranh tụng; Tố tụng thẩm vấn; Nhật Bản; Việt Nam

5. Vấn đề thờ cúng tổ tiên của người Nhật Bản hiện nay/ Lưu Thị Thu Thủy// Tạp chí Thông tin Khoa học xã hội .- Số 1/2017 .- Tr. 35 – 40

Tóm tắt: Cũng như nhiều dân tộc khác ở Châu Á, người Nhật Bản rất chú trọng đến vấn đề thờ cúng tổ tiên. Tập tục này đã tồn tại qua hàng nghìn năm lịch sử, được người Nhật gìn giữ. Trong bối cảnh hiện nay, khi tốc độ đô thị hóa đang ngày càng phát triển ở Nhật Bản, vấn đề thờ cúng tổ tiên được người Nhật bảo tồn và gìn giữ như thế nào? Nội dung bài viết sẽ góp phần giải đáp câu hỏi này qua việc trình bày khái quát về vấn đề thờ cúng tổ tiên của người Nhật hiện nay.

Từ khóa: Tín ngưỡng truyền thống; Thờ cúng tổ tiên; Nhật Bản

6. Văn học trào phúng Việt Nam cuối thế kỷ XIX, đầu thế kỷ XX trong nghiên cứu văn học sử/ Phạm Quỳnh An// Tạp chí Thông tin Khoa học xã hội .- Số 1/2017 .- Tr. 41 – 48

Tóm tắt: Văn học trào phúng Việt Nam đã xuất hiện từ rất lâu trong lịch sử văn học dân tộc nhưng phải đến cuối thời kỳ trung đại, nhất là khoảng giữa thế kỷ XIX, mới thực sự phát triển thành một nhánh riêng với những nét đặc thù, độc đáo, góp tiếng nói mạnh mẽ vào sự vận động và phát triển của văn học nước nhà. Đã có nhiều công trình nghiên cứu về văn học trào phúng giai đoạn cuối thế kỷ XIX, giai đoạn được coi là quan trọng nhất của sự phát triển vượt bậc dòng văn học trào phúng Việt Nam, trong đó những công trình

văn học sử có ý nghĩa quan trọng trong việc khảo sát, đúc kết và đánh giá những thành tựu, hạn chế của dòng văn học này đặt trong mối tương quan với những lĩnh vực khác và với chính nó trong những giai đoạn khác nhau. Bài viết khái quát hai lĩnh vực nghiên cứu nổi bật của những công trình văn học sử về văn học trào phúng giai đoạn này, đó là: nghiên cứu về bối cảnh lịch sử, văn hóa, xã hội và nghiên cứu về văn học trào phúng Việt Nam như một dòng riêng, trên cơ sở đó khẳng định văn học trào phúng giai đoạn này đã tiến triển thêm một bước đáng kể, trở thành một trào lưu, một khuynh hướng sáng tác, có những tiếng nói quan trọng riêng đóng góp vào sự phát triển của văn học nói chung.

Từ khóa: Văn học trào phúng; Văn học trung đại Việt Nam; Văn học sử

Trung tâm Thông tin Thư viện